

PATALUODON KOULUN OHJAUSUUNNITELMA

Kuva: Iina Könönen (8A), 2022

Johdanto	3
Ohjauksen järjestämisen rakenteet.....	3
Ohjauksen järjestämisen toimintatavat	5
Luokkamuotoinen ohjaus	5
Pienryhmäohjaus	6
Henkilökohtainen ohjaus	6
Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus	6
Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä	8
Esiopetuksesta perusopetukseen	8
6. luokalta 7. luokalle.....	9
Ohjaus muissa siirtymissä.....	9
9. vuosiluokalta siirtyminen perusasteen jälkeisiin opintoihin.....	9
Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu	10
Oppilaanohjaajan ohjaus-, valvonta- ja ilmoitusvastuu	11
Työn- ja vastuunjako ohjauksessa	12
Työskentely monialaisissa verkostoissa.....	17
Seudun perusasteen oppilaanohjaajien yhteistyö ja verkostot	17
Kodin ja koulun ohjausyhteistyö.....	18
Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt	18
Työelämään tutustuminen (TET).....	18
LIITTEET	20
6 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma Ohjauksen työn- ja vastuunjako	21
7 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma Ohjauksen työn- ja vastuunjako	23
8 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma Ohjauksen työn- ja vastuunjako	25
9 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma Ohjauksen työn- ja vastuunjako	27
Oppilaanohjauksen vuosikello vuosiluokilla 7-9	31

Johdanto

Oppilaanohjauksen järjestämisen pääperiaatteet sekä keskeisimmät tavoitteet ja sisällöt eri luokka-asteilla kuvataan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) sekä Opetushallituksen antamassa muutosmääräyksessä koskien perusopetuksen järjestäjän ohjaussuunnitelmaa sekä oppilaanohjausta (2021). Ohjaussuunnitelma täydentää opetussuunnitelmaa.

Perusopetuksen ohjaussuunnitelma on ohjaustyötä tekevien työkalu. Se on tarkoitettu oppilaanohjaajien lisäksi muulle koulun henkilökunnalle, opetuksenjärjestäjälle sekä oppilashuololle. Tavoitteena on selkeyttää ohjaustyön käytänteitä ja toimintamalleja sekä antaa tietoa ja tukea ohjaustyötä tekeville. Pataluodon koulun ohjaussuunnitelma perustuu seudulliseen ohjaussuunnitelmaan.

Ohjauksen järjestämisen rakenteet

Perusopetusta koskeva lainsäädäntö muodostaa opetussuunnitelman perusteiden kanssa sen säädöskokonaisuuden, jonka pohjalta opetusta ja oppilaanohjausta järjestetään ja kehitetään. Perusopetuslaki velvoittaa koulua järjestämään oppilaanohjausta, ja oppilaanohjaus on lakiin kirjattu oppilaan oikeus: *“Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta.”* (PoL 11 §). Lisäksi *“sellaisella perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista oppilaanohjausta (tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus).”* (PoL 11 §)

Ohjaus muodostaa esiopetuksesta toiselle asteelle kestävän jatkumon. Ohjausta annetaan eri oppiaineiden opetuksen, oppilaanohjauksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Onnistunut ohjaus edellyttää yhteistyötä huoltajien kanssa.

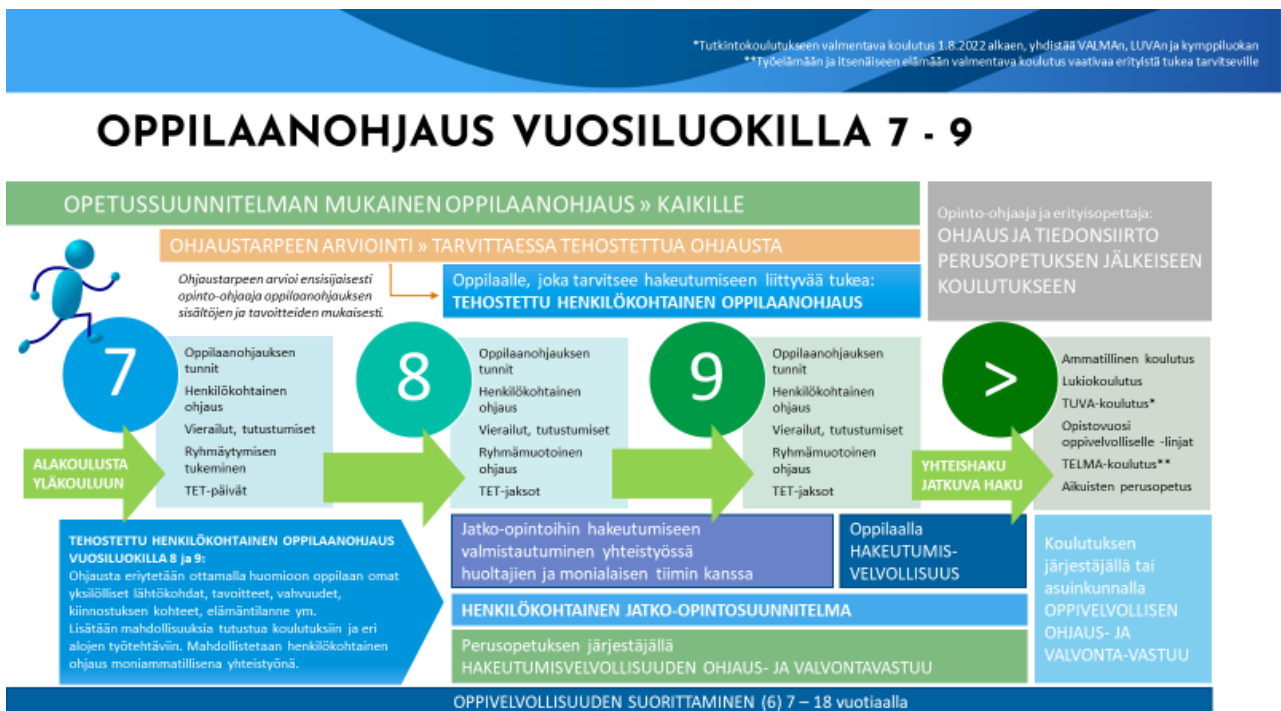
	1.-2. luokka	3.-6. luokka	7.-9. luokka
Rakenteet ja toimintatavat	Painotus vuorovaikutus-taitojen harjoitteluissa ja ryhmässä toimimisessa.	Tuetaan oppilaita opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämässä. Vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida niiden toteutumista.	Luokkamuotoinen ohjaus Pienryhmäohjaus Henkilökohtainen ohjaus (sisältää tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen)
Työn- ja vastuunjako	Ohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa.	Ohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa.	Päävastuu oppilaanohjauksesta on oppilaanohjaajilla. Kaikki opettajat osallistuvat ohjaukseen omassa opetus- ja kasvatustehtävässään. Luokanohjaaja toimii luokan lähiohjaajana.
Kodin ja koulun yhteistyö	Ohjauksessa luodaan pohjaa kodin ja koulun yhteistyölle. Ohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja.	Ohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja järjestetään tarvittaessa.	Huoltajaillat Oppimis- ja ohjauskeskustelut Huoltajille avoimet tapahtumat Oppilaan asioihin liittyvä yhteistyö (palaverit ja yhteydenotot) Tiedottaminen
Työelämä-yhteistyö	Aloitetaan harjoittelu luokan tai koulun sisäistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammanteista.	Oppilaat tutustuvat lähiseudun työpaikkoihin, ammatteihin ja elinkeinoelämään.	TET-jaksot Eri ammatteja ja toimialoja edustavat vierailijat sekä vierailut työpaikoille mahdollisuuksien mukaan.

Kuva 1. Ohjauksen järjestämisen rakenteet

Ohjauksen järjestämisen toimintatavat

Perusopetuksen oppilaanohjaus alkaa vuosiluokkien 1.–6. aikana eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Alakouluohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan opiskeluvalmiuksia, vahvuuksien tunnistamista, koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä.

Vuosiluokilla 7.–9. oppilaanohjaus muodostuu luokkamuotoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta, pienryhmäohjauksesta sekä työelämään tutustumisesta (TET). Lisäksi oppilaanohjaukseen kuuluu ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä. Ohjaus voi sisältää myös tutustumiskäyntejä yrityksiin ja oppilaitoksiin sekä yritysten ja oppilaitosten vierailuja koululla.

Kuva 2. Oppilaanohjaus 7.–9. -luokilla oppivelvollisuusudistuksen jälkeen

Luokkamuotoinen ohjaus

Oppilaanohjauksen luokkatunnit painottuvat 7. luokalla koulun toimintaan perehdyttämiseen, opiskelutaitojen kehittämiseen ja opiskelutekniikoiden opettelemiseen sekä valinnaisaineiden valitsemiseen. 8. ja 9. luokilla painottuvat ammatti-, koulutus- ja työelämätietous, itsetuntemus ja omat vahvuudet, omien jatko-opintomahdollisuuksien kartoittaminen, päätöksenteko sekä hakeutuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Pataluodon koulun oppilaanohjauksen tuntijako

Vuosiluokka	Vuosiviikkontuntia
7. lk	0,5
8. lk	0,5
9. lk	1

Pienryhmäohjaus

Pienryhmäohjausta toteutetaan joustavasti oppilaiden tarpeiden ja käytettävissä olevien resurssien mukaan. Ohjausta voidaan toteuttaa pienryhmässä esimerkiksi silloin, kun oppilailla on samanlaisia ohjaustarpeita. Käsiteltäviä asioita voivat olla esimerkiksi työelämään ja jatkokoulutukseen liittyvät asiat sekä soveltuvuuskokeisiin tai työhaastatteluun valmistautuminen.

Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalla on mahdollisuus keskustella muun muassa oppimiseen ja omien opintojen sujumiseen, koulutus- ja ammatinvalintaan sekä elämäntilanteeseen liittyvistä asioista. Oppilaanohjaaja tapaa jokaisen oppilaan henkilökohtaisesti vähintään kerran yläkoulun aikana. Oppilaan yksilölliset tarpeet huomioiden ohjauksenkertoja voi olla useampia, ja tarvittaessa myös huoltaja osallistuu ohjauskeskusteluun.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8. ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen arkistoitava jatko-opintosuunnitelma, johon kirjataan oppilaan vahvuuksia ja tavoitteita jatko-opintojen suhteen.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta tarvitsevien oppilaiden tunnistamisessa on hyvä tehdä tiivistä yhteistyötä koulun

eri toimijoiden kesken. Oppilaanohjaajan rooli monialaisessa asiantuntijaryhmässä on tärkeä oppilaan jatko-opintosuunnittelun kannalta.

Ohjauksen sisältö ja toteutus laaditaan yksilöllisten lähtökohtien ja tarpeiden pohjalta, joten tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus voi tarkoittaa eri oppilaille eri ohjauksen muotoja. Oppilas saa henkilökohtaista ja tarpeen mukaan myös pienryhmäohjausta keskimääräistä useammin. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa edetään henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman mukaan, ja siihen voi sisältyä esimerkiksi tutustumista jatko-opintopaikkoihin, useampia TET-jaksoja, moniammatillista yhteistyötä sekä tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa.

Kuva 3. Oppilaanohjaus ja tehostettuun oppilaanohjaukseen siirtyminen.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjaukseen tarve on aina harkinnanvarainen, ja se mietitään oppilaskohtaisesti. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta voidaan antaa esimerkiksi:

- oppilaalle, joka tarvitsee tukea urasuunnittelutaitojen kehittämisessä, jatko-opintoihin kiinnittymisessä sekä niistä selviytymisessä
- oppilaalle, joka tarvitsee tukea motivoitumiseen ja toiminnanohjauksen taitoihin
- oppilaalle, jonka fyysisestä, psyykkisestä tai sosiaalisesta hyvinvoinnista herää huoli kotona tai koulussa
- oppilaalle, jolla on tehostettu tai erityinen tuki, VSOP-päätös tai monialainen asiantuntijaryhmä tukena
- oppilaalle, jonka opiskelukyky tai -menestys heikkenee 8.–9. luokan aikana, esimerkiksi runsaiden poissaolojen tai elämäntilanteessa tapahtuneen muutoksen takia
- oppilaalle, joka vaihtaa koulua 8.–9. luokan aikana
- oppilaalle, jolla on heikko koulumenestys, puutteita oppimisvalmiuksissa tai kognitiivisissa taidoissa tai jolla on vaikeuksia suoriutua oppiaineiden opiskelusta hyväksytysti
- maahanmuuttajaoppilaalle, jonka ohjaustarpeeseen vaikuttaa hänen kielitaitonsa sekä aikaisempi oppimishistoriansa. Ohjauksessa on tärkeää myös yhteistyö perheiden kanssa, kulttuuritaustan huomioiminen sekä tarvittaessa tulkkauspalvelujen ja moniammatillisen yhteistyön hyödyntäminen.

Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä

Esiopetuksesta perusopetukseen

Siirtymässä esiopetuksesta perusopetukseen noudatetaan seudullisia esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmia. Oppilaan siirtymistä esiopetuksesta perusopetukseen tuetaan varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja -opettajien sekä erityisopettajien, luokanopettajien ja rehtorin välisellä yhteistyöllä. Kouluun tulevien esikoululaisten tietoja siirretään vastaanottavaan kouluun siltä osin kuin se on opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellista. Tarvittaessa tiedonsiirtoon osallistuvat myös lapsen yhteistyötahot. Oppilaalle ja huoltajille tarjotaan mahdollisuus tutustua tulevaan kouluun keväällä.

6. luokalta 7. luokalle

Oppilaan siirtymistä 6. vuosiluokalta 7. vuosiluokalle tuetaan rehtorin, luokanopettajien ja -ohjaajien, erityisopettajien sekä oppilaanohjaajien välisellä yhteistyöllä. Myös yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää. Nivelpalavereissa siirretään opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä tietoa luokanopettajilta ja alakoulun erityisopettajilta yläkoulun oppilaanohjaajille ja erityisopettajille. Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä. Yläkoulun oppilaanohjaajat vierailevat maaliskuussa oppilaaksiottoalueen alakouluilla pitämässä oppitunnin yläkouluun siirtymiseen liittyvistä asioista ja valinnaisuudesta.

Kuudennen luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen tarjotaan mahdollisuus tutustua Pataluodon koulun erikoisluokkatoimintaan ja esitellään eri oppiaineiden opiskelua yläkoulussa jo syyslukukauden aikana. Pataluodon koulussa 7. luokalla aloittavat 6. luokan oppilaat vierailevat myös toukokuussa yläkoulun tiloissa, tapaavat tulevat luokkakaverinsa, luokanohjaajan ja tutkioppilaat.

Ohjaus muissa siirtymissä

Oppilaan koulupolulla voi olla nivelvaiheiden lisäksi myös muita siirtymiä, joissa ohjauksen merkitys korostuu. Tällaisia ovat esimerkiksi siirtyminen koulusta toiseen, valmistavasta opetuksesta perusopetukseen, yleisopetuksen ryhmästä erityisopetuksen pien- tai monimuotoryhmään ja nuorten perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen. Tätä ohjaustyötä tehdään yhdessä erityisopettajien ja luokanohjaajien kanssa. Jotta siirtymä olisi mahdollisimman sujuva, on olennaista huolehtia opiskelun järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtymisestä yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja koulun kanssa.

9. vuosiluokalta siirtyminen perusasteen jälkeisiin opintoihin

Perusasteen ja sen jälkeisten opintojen nivelvaiheessa oppilaanohjauksen tavoitteena on tukea oppilasta ja pyrkiä takaamaan tälle sujuva siirtyminen perusasteen jälkeisiin opintoihin sekä riittävät valmiudet jatko-opintojen aloittamiseen toisella asteella tai muussa oppivelvollisuuden suorittamiseen tarkoitettussa koulutuksessa. Nivelvaiheessa tehdään tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä saattaen vaihtaen -periaatteen mukaisesti. Myös yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää.

Perusopetuslaki (PoL 40§) ja oppivelvollisuuslaki (OvL 23§) velvoittavat aiemman koulutuksen järjestäjän toimittamaan viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä opetuksen järjestä-

miseksi välttämättömät tiedot uudelle koulutuksen järjestäjälle. Nivel- ja siirtymävaiheiden sujuvoittamiseksi tarvitaan toimivia käytänteitä. Koulut tiedottavat 9. luokan oppilaita ja huoltajia tiedonsiirtoon liittyvistä asioista sovittujen käytänteiden mukaisesti.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu

Oppivelvollisuuslaki velvoittaa perusopetuksen järjestäjää ohjaamaan ja valvomaan, että sen oppilaana oleva oppivelvollinen täyttää hakeutumisvelvollisuutensa. Jos oppivelvollinen ei saa opiskelupaikkaa yhteishaussa, perusopetuksen järjestäjän velvollisuus on ohjata häntä hakeutumaan koulutukseen jatkuvan haun kautta. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) päättää vuosittain ajankohdan, johon mennessä perusopetuksen järjestäjän tulee selvittää, ovatko sen oppilaana olleet oppivelvolliset aloittaneet opintonsa oppivelvollisuuslain mukaisessa koulutuksessa. Tuolloin perusopetuksen järjestäjä ilmoittaa ilman koulutuspaikkaa olevista oppivelvollisista asuinkunnalle Valpas-järjestelmän kautta.

Pataluodon koulussa oppivelvollisten ohjaamisesta seuraavaan oppivelvollisuuskouluun vastaavat oppilaanohjaajat. Vaativan erityisen tuen oppilaiden osalta ohjauksesta vastaa erityisluokanopettaja. Toimiessaan luokkansa oppilaanohjaajana monimuoto- tai pienluokan erityisluokanopettaja vastaa luokkansa hakeutumisesta jatko-opintoihin, seurannasta sekä tiedonsiirrostä toiselle asteelle. Käytännössä ohjaus- ja seuranatavastuu tarkoittaa, että oppilaanohjaaja ja luokkansa oppilaanohjaajana toimiva erityisluokanopettaja

- huolehtii, että kaikki oppilaat hakevat oppivelvollisuuslain mukaiseen koulutukseen ja tarkistaa, että yhteishakuun osallistuneiden hakemukset ovat tallentuneet hakujärjestelmään
- yhteishaun tulosten selvittyä (kesäkuu), tarkistaa Opintopolun virkailijanpalvelusta, että kaikki ovat saaneet opiskelupaikan ja tarjoaa jälkiohjausta
- tarkistaa Valpas-palvelusta, että kaikki ovat vastaanottaneet opiskelupaikan Opetushallituksen antamaan määräaikaan mennessä (kesäkuun loppu)
- tarkistaa Opetushallituksen antamaan päivään mennessä (elokuu), että oppilas on aloittanut oppivelvolliselle tarkoitetun koulutuksen ja tekee viranomaisilmoituksen, jos nuori ei ole opintojen piirissä

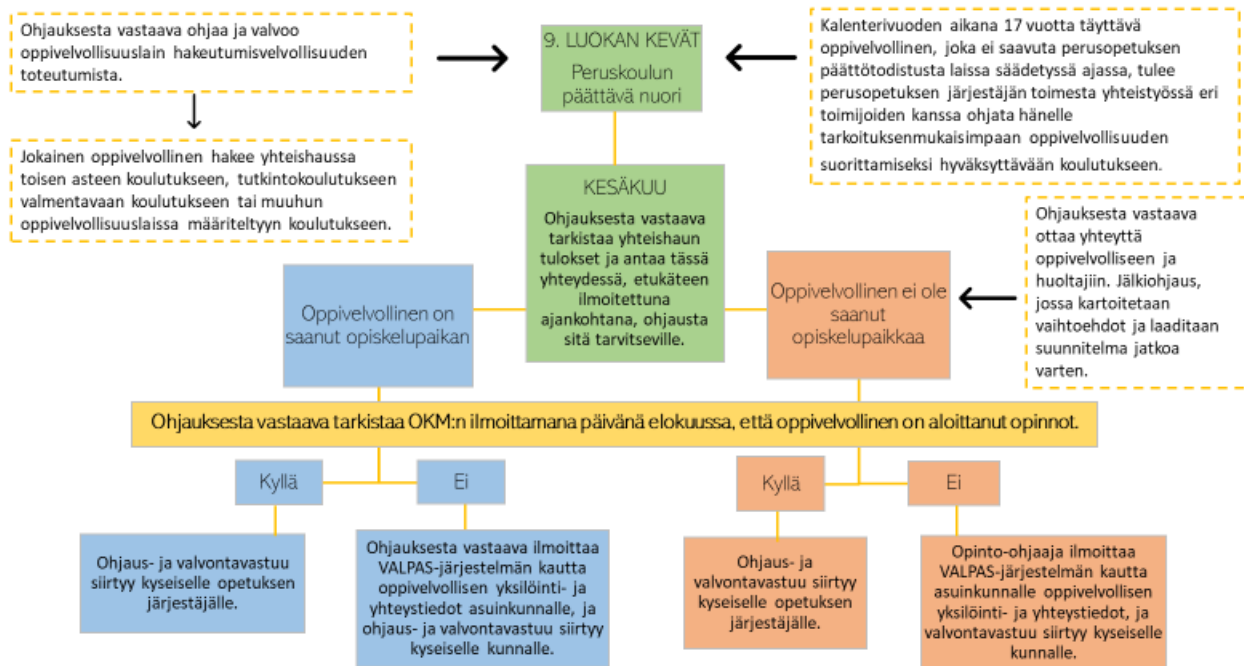
Perusopetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvollisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, mikäli oppivelvollinen ei suorita oppivelvollisuuttaan. Oppivelvollisen huoltajalla on oppivelvollisuuslain 9§:n mukaisesti velvollisuus huolehtia, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden. Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy toiselle koulutuksen järjestäjälle, kun oppivelvollinen on aloittanut siellä opintonsa.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu

Oppilaanohjaajan ohjaus-, valvonta- ja ilmoitusvastuu

Oppilaanohjaajat ja luokkansa oppilaanohjauksesta vastaavat erityisluokanopettajat seuraavat Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ilmoittamana ajankohtana (kesäkuu) perusopetuksen päättäneiden sijoittumista jatko-opintoihin ja huolehtivat yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjauksesta yhteistyössä huoltajien kanssa oppivelvollisuuslainsäädännön mukaisesti. Tavoitteena on, että jokaiselle oppivelvolliselle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa tämä jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Työn- ja vastuunjako ohjauksessa

Koulun koko henkilöstöllä on vastuu ohjauksen opetussuunnitelman mukaisesta toteutamisesta. Ohjausyhteistyön tavoitteena on luoda oppilaalle yhtenäinen oppimisen polku esi-koulusta perusasteen loppuun ja tukea oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota siirtymissä ja opintojen nivelvaihekohtaisissa. Lähtökohtana on oppilaan ohjaustarve.

Eri oppiaineissa ohjaus linkittyy muuhun opetustyöhön. Oppilaita ohjataan tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Opettajat ohjaavat oppilaita oikeanlaisten oppimistekniikoiden käyttöön sekä auttavat oppilaita oivaltamaan työelämän ja opettamansa oppiaineen välisiä yhteyksiä. He myös kannustavat oppilaita kiinnittämään huomiota opiskeltavien asioiden merkitykseen tulevaisuuden kannalta. Opetuksessa huomioidaan oppilaan vahvuudet.

Rehtorin ja apulaisrehtorin ohjaukselliset tehtävät

- rehtori luo ohjaukselle toimintamahdollisuudet ja -edellytykset
- rehtori huolehtii, että oppilailla on mahdollisuus saada ohjausta sekä tarvittaessa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta opetussuunnitelman mukaisesti
- rehtori huolehtii, että kaikilla ohjaustyöhön osallistuvilla on siihen edellytykset ja riittävät resurssit
- rehtori ja apulaisrehtori tukevat ohjauksen suunnittelua sekä yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- apulaisrehtori vastaa koulun oppilashuollon työstä ja sen kehittamisestä
- rehtori tekee opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset
- rehtori tiedottaa osaltaan oppilaita ja huoltajia sekä koulun henkilökuntaa ohjauksellisesti keskeisistä asioista, esimerkiksi arviointiin liittyen

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät

- vastaa koulun oppilashallintojärjestelmän, kuten oppilasrekisterin ylläpidosta sekä peruskoulunsa päättävien oppilaiden henkilö- ja arviointitietojen siirrosta yhteishaussa (Koski, Opintopolku)

Oppilaanohjaajan ohjaukselliset tehtävät

- koordinoi yläkoulun ohjaustoimintaa yhteistyössä rehtorin kanssa
- pitää oppilaanohjauksen luokkatunnit voimassa olevan opetussuunnitelman mukaisesti
- antaa yksilö- ja pienryhmäohjausta kasvun ja kehityksen tukemiseen, oppimiseen sekä ammatin- ja uravalintaan liittyen
- arvioi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen oppilaskohtaisesti 8. ja 9. luokkien oppilailla
- vastaa tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta
- laatii tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta saavalle oppilaalle henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanohjaajien, aineenopettajien ja oppilashuoltoon kuuluvien henkilöiden kanssa
- konsultoi tarvittaessa aineenopettajia, luokanohjaajia ja erityisopettajia ohjaukseen liittyvissä asioissa
- osallistuu yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toimintaan
- tekee moniammatillista- ja verkostoyhteistyötä esimerkiksi oppilaitosten, viranomaisten ja työelämätoimijoiden kanssa
- huolehtii TET-jaksojen järjestämisestä
- tiedottaa yläkoulun valinnaisainevalinnoista yhdessä rehtorin kanssa
- ohjaa ja tukee oppilaita koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa
- tiedottaa oppilaita ja huoltajia yhteishausta ja jatko-opintoihin hakeutumisesta
- huolehtii yhdessä erityisopettajan kanssa tuen tarpeesta tai haastavassa elämäntilanteessa olevan oppilaan nivelvaiheen tietojen siirtämisestä toiselle asteelle tai muuhun oppivelvollisuuden suorittamiseen soveltuvaan koulutukseen
- tarkistaa yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen oppilaiden sijoittumisen jatko-opintoihin ja huolehtii tarvittaessa jälkiohjauksesta
- välittää ohjaus- ja valvontavastuunsa päättyessä (Opetus- ja kulttuuriministeriön määräämä päivä elokuun lopussa) asuinkunnan VALPAS-kuntavalvojalle niiden oppilaidensa tiedot, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai aloittaneet koulutuksessa
- osallistuu täydennyskoulutukseen ammatillisen osaamisensa ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi
- osallistuu ohjaustyön kuntatasoiseen kehittämiseen oppilaanohjaajien verkostossa

Luokanohjaajan ohjaukselliset tehtävät

- toimii nimetyn luokanohjausryhmänsä oppilaiden lähiohjaajana ja vastaa yhteistyöstä sekä tiedonkulusta koulun ja kodin välillä
- seuraa oppilaidensa koulunkäynnin säännöllisyyttä ja koulumenestystä sekä ohjaa arjen ongelmatilanteissa
- motivoi, kannustaa ja rohkaisee oppilaita sekä tukee heidän osallisuuttaan kouluyhteisössä
- huolehtii osaltaan ryhmäytymisestä ja tukee myönteistä kasvun ilmapiiriä (esimerkiksi luokanohjaustuokiot)
- tukee tarvittaessa erityisopettajaa ja aineenopettajia pedagogisten asiakirjojen laatimisessa ja päivittämisessä
- ohjaa tarvittaessa oppilaita oppilaanohjaajan tai oppilashuollon palveluiden piiriin

Luokanopettajan ohjaukselliset tehtävät

- on päävastuussa vuosiluokilla 1.-6. ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta
- opettaa oppimistaitoja, auttaa oppimisvaikeuksissa yhteistyössä erityisopettajan kanssa ja ohjaa alaluokilla tehtävissä oppiainevalinnoissa
- antaa oppilaalle ohjaavaa ja kannustavaa palautetta edistymisestä ja oppimisesta
- vastaa osaltaan luokan ryhmäytymisestä ja hyvän yhteishengen ylläpitämisestä
- tutustuttaa oppilaita ammatteihin ja työelämään
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä muun henkilöstön kanssa
- kartoittaa oppilaidensa tuen tarpeita sekä suunnittelee ja toteuttaa tukitoimia yhteistyössä huoltajien, erityisopettajan ja oppilashuollon kanssa
- huolehtii pedagogisten asiakirjojen prosessista ja päivittämisestä koulu-/kuntakohtaisesti sovitun työnjaon mukaan yhteistyössä erityisopettajan, aineenopettajan ja huoltajan kanssa
- tekee yhteistyötä esi- ja perusopetuksen muiden opettajien ja ohjaushenkilöstön kanssa koulutuksen siirtymävaiheissa
- tekee huoltajien kanssa yhteistyötä ja käy säännöllisesti keskusteluita oppilaan koulunkäynnin sujumisesta

Aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät

- on omassa oppiaineessaan opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija
- ohjaa oppilasta erilaisten opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- antaa oppilaalle ohjaavaa ja kannustavaa palautetta edistymisestä ja oppimisesta
- seuraa ja arvioi oppilaan oppimista sekä informoi huoltajaa oppilaan arvioinnista ja menestymisestä oppiaineessa
- kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan sekä osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen
- huolehtii erityisopettajan ja tarvittaessa luokanohjaajan kanssa pedagogisten asiakirjojen prosessista ja päivittämisestä koulu- ja kuntakohtaisesti sovitun työnjaon mukaan
- tunnistaa ja huomioi oman oppiaineensa tavoitteissa ja sisällöissä yhteydet ammatteihin, työelämään ja jatko-opintoihin sekä tulevaisuuden osaamistarpeisiin
- tukee toiminnallaan oppilaiden ja opetusryhmän hyvinvointia sekä tekee yhteistyötä luokanohjaajan, erityisopettajan, oppilaanohjaajan sekä oppilashuollon henkilöstön kanssa
- ohjaa oppilasta havainnoimaan ja arvioimaan omaa ja yhteistä työskentelyä

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen, tehostetun tai yleisen tuen oppilaille
- osallistuu oppimisvaikeuksien tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- laatii ja päivittää pedagogiset asiakirjat luokanopettajien tai aineenopettajien ja tarvittaessa luokanohjaajien tuella
- tarjoaa konsultaatiota kolmiportaiseen tukeen sekä erityisopetukseen liittyvissä asioissa
- tekee erilaisia oppimiseen liittyviä kartoituksia (esimerkiksi lukiseulat ja testit)
- tukee erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät lausunnot, tiedonsiirto nivelvaiheessa) ja valmistelee oppilaan pedagogiset asiakirjat lähetettäväksi seuraavaan oppilaitokseen

Erityisluokanopettajan ohjaukselliset tehtävät

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen, tehostetun tai yleisen tuen oppilaille
- osallistuu oppimisvaikeuksien tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- laatii pedagogisten asiakirjojen sisällöt
- tukee erityisen tuen oppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät lausunnot, tiedonsiirto nivelvaiheessa) ja valmistelee oppilaan pedagogiset asiakirjat lähetettäväksi seuraavaan oppilaitokseen
- toimiessaan luokkansa oppilaanohjaajana erityisluokanopettaja vastaa oppilaidensa hakeutumisesta jatko-opintoihin, tarkistaa yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen oppilaiden sijoittumisen jatko-opintoihin ja huolehtii tarvittaessa jälkiohjauksesta ja välittää ohjaus- ja valvontavastuunsa päättyessä (Opetus- ja kulttuuriministeriön määräämä päivä elokuun lopussa) asuinkunnan VALPAS-kuntavalvojalle niiden oppilaidensa tiedot, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai aloittaneet koulutuksessa
- vastaa tiedonsiirrosta seuraavaan oppilaitokseen

Koulunkäynninohjaajan ohjaukselliset tehtävät

- tukee oppilasta luokka- ja ohjaustilanteissa koulupäivän aikana (välitunnit, siirtymät)
- toimii ohjaajana yleisopetuksessa tai erityisopetuksessa
- tekee yhteistyötä kodin ja koulun kanssa

Kouluterveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät

- seuraa oppilaiden terveydentilaa ja koko kouluuyhteisön yleistä hyvinvointia sekä tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä
- tekee omalta osaltaan ennaltaehkäisevää ja varhaisen puuttumisen työtä ohjauksen ja oppilashuollon asioissa
- on asiantuntija erityisesti uravalintaan liittyvissä terveydellisissä asioissa
- tekee laajan terveystarkastuksen, jossa huomioidaan mahdolliset urasuunnittelun rajoitteet
- ohjaa oppilasta eteenpäin tarvittavien terveydentilaan liittyvien lausuntojen saamiseksi yhteishakua varten

Koulukuraattorin ohjaukselliset tehtävät

- osallistuu oppilaiden kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukemiseen sekä oppilaiden ohjaukseen erityisesti erityishuomiota vaativien oppilaiden osalta
- osallistuu oppilashuoltotoimintaan
- toimii yhteistyössä sekä tarvittaessa yhteyshenkilönä koulutoimen, sosiaalityön ja poliisin kanssa
- välittää ja ottaa vastaan tietoa muualle sijoitettavien lasten lähtö- ja paluutilanteissa
- antaa tai hankkii lausuntoja harkinnanvaraisen valinnan liitteeksi silloin, kun perusteena ovat sosiaaliset syyt
- välittää koulutuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä niveltietoa toisen asteen ja nivelvaiheen oppilaitoksiin

Koulupsykologin ohjaukselliset tehtävät

- osallistuu opiskelun tuen suunnitteluun ja oppimisvaikeuksien selvittämiseen
- tekee tukea tarvitsevien oppilaiden koulunkäyntiin ja hyvinvointiin liittyvät psykologiset arviot ja tutkimukset
- konsultoi tarvittaessa opettajia ja muuta oppilashuoltohenkilöstöä oppilaan oppimis- ja hyvinvointiongelmassa
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen
- ohjaa tarvittaessa oppilaan jatkotutkimuksiin ja -hoitoon
- välittää koulutuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä niveltietoa toisen asteen ja nivelvaiheen oppilaitoksiin

Joensuun VALPAS-kuntavalvojan ohjaukselliset tehtävät

- ottaa ohjaukseen elokuussa ne perusopetuksen päättäneet oppivelvolliset, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintojaan OKM:n päättämään oppivelvollisuuden tarkistuspäivään mennessä
- arvioi nuoren kokonaistilanteen ja tuen tarpeen oppivelvollisen ja huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa
- tarjoaa oppivelvolliselle ohjausta
- ohjaa oppivelvollista hakeutumaan koulutukseen ja tarvittaessa tarkoituksenmukaisiin muihin palveluihin tai hakemaan oppivelvollisuuden keskeyttämistä
- ohjaa nuoren uuteen opiskelupaikkaan toisen asteen tai nivelvaiheen koulutukseen
- tekee yhteistyötä toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksen järjestäjien, nuorisotyön ym. tarvittavien tahojen kanssa

Hyvinvointiohjaajan ohjaukselliset tehtävät

- osallistuu oppilaiden kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukemiseen
- osallistuu oppilashuoltotoimintaan

Työskentely monialaisissa verkostoissa

Oppilaanohjauksessa tehdään yhteistyötä sekä koulun sisällä että ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Ohjauksen yhteistyöverkosto muotoutuu ohjaustehtävän ja oppilaiden ohjaustarpeiden mukaan.

Oppilaanohjauksen verkostot koulun ulkopuolella ovat monimuotoiset. Koulun eri toimijat tekevät ohjausyhteistyötä eri koulujen ja oppilaitosten, eri hallinnonalojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kesken. Yhteistyö tukee muun muassa oppilaan kasvua ja kehitystä, jatko-opintovalmiuksien kehittymistä ja sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.

Perusopetuksen aikana ohjausta tukevia yhteistyökumppaneita ovat muun muassa:

- viranomaistahot, esim. sosiaali- ja terveystalvet, maahanmuuttajapalvelut, poliisi
- lasten ja nuorten palvelut, esim. iltapäivätoiminta, kerhotojo, harrastustoiminta, etsivä nuorisotyö ja seurakunta
- työelämän edustajat, paikalliset yritykset ja työpaikat, esim. TET-ohjaajat
- järjestöt ja yhdistykset, esim. TAT (talous ja nuoret), kerhotoiminta
- toisen asteen oppilaitokset, aikuislukio, muut oppilaitokset, korkeakoulut
- perusasteen opinto-ohjaajien verkosto
- Opetushallituksen ohjaus- ja neuvontapalvelu, yhteishakujärjestelmä

Seudun perusasteen oppilaanohjaajien yhteistyö ja verkostot

Seudun perusasteen oppilaanohjaajat tekevät keskinäistä yhteistyötä ja toteuttavat opetus-suunnitelman mukaista ohjausta. Perusasteen oppilaanohjaajat tekevät lisäksi tiivistä yhteistyötä seudulla toimivien toisen asteen oppilaitosten sekä muiden oppivelvollisille tarkoitettujen oppilaitosten kanssa.

Muut seudun kunnissa toimivat tahot ja kuntien eri toimialojen työntekijät tukevat koulujen ohjaustyötä tarvittaessa osallistumalla esimerkiksi infoihin ja muihin tilaisuuksiin. Paikallisella, monialaisella ja -ammattillisella yhteistyöllä kehitetään ohjausta ja luodaan uusia ohjauskäytänteitä.

Seudulla vakiintuneita yhteistyön tapahtumia ovat muun muassa:

- Toisen asteen yhteys -koulutustapahtuma oppilaille syksyisin / Riviera
- Polku toiselle asteelle -tapahtuma ohjausalan väelle syksyisin / Riviera
- seudun lukiodien esittelyt ja huoltajaillat ennen yhteishakua
- Itä-Suomen ohjauksen päivät syksyisin
- Pohjois-Karjalan opinto-ohjaajat ry:n jäsenilleen järjestämät tapahtumat

Kodin ja koulun ohjausyhteistyö

Koulun ja huoltajien välillä tehdään vuorovaikutuksellista yhteistyötä koko koulupolun ajan. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Riittävä ja oikea-aikainen viestintä on edellytys kodin ja koulun ohjausyhteistyön onnistumiselle. Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on suuri merkitys ohjauksessa. Ohjauksen näkökulmasta erityisen tärkeää on yhteistyö nivelvaiheissa: 6. luokalta 7. luokalle siirryttäessä sekä päättöluokkalaisten jatko-opintosuunnitelmien ohjauksessa. Tavoitteena on, että huoltajat saavat riittävästi tietoa sekä välineitä tukeakseen lapsensa tulevaisuuden suunnittelua.

Jatko-opintosuunnitelmiin, ammatinvalintaan, yhteishakuun ja oppivelvollisuuden suorittamiseen liittyvä viestintä on yksi oppilaanohjauksen tärkeistä osa-alueista. Oppilaanohjaukseen liittyvistä asioista tiedotetaan pääasiassa Wilmassa. Koulussa järjestetään lisäksi vuosittain huoltajailtoja muun muassa opetuksen nivelvaiheissa sekä jatko-opintoihin liittyen.

Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt

Työelämäyhteistyön ja työelämään tutustumisjaksojen tavoitteena on edistää oppilaan kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistaa siihen liittyvää tietämystä. Koulun työelämäyhteistyön toteuttamisen tapoja ovat muun muassa eri alojen ammattilaisten ja asiantuntijoiden vierailut oppitunneilla, opintokäynnit työpaikoille ja yrityksiin, yhteistyöprojektit sekä työelämään tutustumisjaksot (TET).

Työelämäyhteistyötä toteutetaan myös eri oppiaineiden opetuksessa. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista. Tehtävänä on opastaa, ohjata ja tiedottaa oman alansa ja aineensa mahdollisuuksista ammatteihin ja jatko-opintoihin. Yhteistyökumppaneina voivat toimia esimerkiksi huoltajat, yritykset, järjestöt ja toisen asteen oppilaitokset.

Työelämään tutustuminen (TET)

TET-jaksot ovat koulun opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Peruskoulun ylimpien vuosiluokkien aikana oppilaille järjestetään työelämään tutustumisjaksoja koulutus- ja ammatinvalinnan tueksi. Oppilas saa TET-jakson aikana kokemuksia työpaikalla toimimisesta ja tutustuu työelämän pelisääntöihin, toimintatapoihin ja ammatteihin. TET-jakson voi toteuttaa myös tutustumalla opiskeluun toisen asteen oppilaitoksessa.

TET-jakso voidaan kytkeä eri oppiaineisiin esimerkiksi TET-jaksoon valmistauduttaessa ja TET-kokemuksia purettaessa. Työelämään tutustuminen ohjeistetaan pääsääntöisesti oppilaanohjauksen oppitunneilla. Oppilaat hankkivat TET-paikkansa itsenäisesti, opinto-ohjaaja auttaa tarvittaessa. Oppilas saa työpaikalta TET-arvioinnin ja pohtii myös omaa toimintaansa TET-jakson aikana.

Pataluodon koulussa TET-jaksot sijoittuvat 8. luokan keväälle ja 9. luokan syksylle, jolloin oppilaat tutustuvat kummallakin vuosiluokalla työelämään yhden viikon ajan. 7. luokan oppilailla on kahden päivän mittainen ns. lähi-TET, jossa oppilas tutustuu mahdollisuuksien mukaan oman lähipiiriin kuuluvan aikuisen ammattiin. Tarpeen mukaan ja oppilaan kiinnostuksen mukaan voidaan järjestää erilaisia työelämään tutustumisen toteutustapoja. TET-jakso voi olla myös yksi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen muodoista.

LIITTEET

6. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

7. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

8. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

9. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

Oppilaanohjauksen vuosikello vuosiluokilla 7-9

6 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma | Ohjauksen työn- ja vastuunjako

6. vuosiluokka			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Erikoisluokista tiedottaminen	Rehtori, draaman ja liikunnan aineenopettajat, luokanopettajat	Koulutuspalveluilta tulee Wilman kautta yleistiedotus huoltajille erikoisluokille haikutumisesta ja erikoisluokkainfoista, koululla pidetään erikoisluokkaesittelyt.	Loka-mar-raskuu
Erikoisluokkien valintakokeet ja oppilasvalinnat	Rehtori, draaman ja liikunnan aineenopettajat, koulusihteeri	Erikoisluokkien opettajat järjestävät hakijoille valintakokeet.	Tammikuu
Tutustuminen alakouluilla erityistä tukea tarvitseviin oppilaisiin sekä heidän tuen tarpeisiinsa	Erytisopettajat, luokanopettajat	Yläkoulun erityisopettajat tekevät yhteistyötä alakoulujen erityis- ja luokanopettajien kanssa.	Läpi lukuvuoden
Nivelvaiheen tiedonsiirto alakoulujen luokanopettajien ja erityisopettajien kanssa	Oppilaanohjaajat, erityisopettajat	Oppilaanohjaajat ovat yhteydessä alakouluihin ja pidetään tiedonsiirtopalaverit.	Maaliskuu
Erytisoppilaiden sijoittelu	Rehtori, apulaisrehtori, erityisopettajat	Erytisoppilaiden sijoittelu yleisopetukseen, pien- tai monimuotoluokkaan.	Helmikuu
Luokkien muodostaminen	Rehtori, oppilaanohjaajat, erityisopettajat	Rehtori määrittelee luokkien raamit ja työryhmä kokoaa luokat.	Huhtikuu
Tuen tarpeen kartoittaminen: avustajat ja muu tuen tarve	Apulaisrehtori, erityisopettajat	Oppilaiden tuen tarpeen kartoittaminen: onko tarvetta koulunkäynninohjaajapalveluille, yksilöllisille opetusjärjestelyille ja/tai muille tukitoimille.	Läpi lukuvuoden
Yläkoulusta tiedottaminen 6. luokkalaisille	Oppilaanohjaajat, luokanopettajat, tukioppilaat, tukioppilastoiminnasta vastaava opettaja	Oppilaanohjaajat vierailevat oppilaaksiottoalueen alakouluissa pitämässä tukioppilaiden kanssa oppitunnin yläkouluun ja valinnaisuuteen liittyvistä asioista.	Maaliskuu

6. luokkalaisten ja heidän huoltajiensa tutustuminen yläkouluun	Rehtori, apulaisrehtori, oppilaanohjaajat, aineenopettajat, oppilas-huoltohenkilöstö	Yläkoulutoiminnan esittelyilta.	Marraskuu
Pedagogisten asiakirjojen toimittaminen yläkouluun	Erityisopettajat	Alaluokkien erityisopettajat huolehtivat 7. vuosiluokalla aloittavien oppilaiden pedagogisten asiakirjojen siirrosta yläkouluun.	Kevät

7 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma | Ohjauksen työn- ja vastuunjak

7. vuosiluokka			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Oppilaiden perehdyttämisen yläkoulun käytänteisiin	Rehtori, apulaisrehtori, koulusihteeri, luokanohjaajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat, tukioppilaat, oppilashuollon henkilöstö	Lukujärjestysten ja ryhmien tarkistus, oppilaiden perehdyttäminen koulun järjestyssääntöihin ja oppilashuollon palveluihin	Koulun alkaessa
7. luokkien ryhmäytyminen	Luokanohjaajat, hyvinvointiohjaaja, koulukuraattori, tukioppilaat ja tukioppilastoiminnasta vastaava opettaja	Ryhmäytystoimintaa, esim. ryhmäytyspäivät lukuvuoden alussa ja ryhmäytystunteja koko lukuvuoden ajan.	Läpi lukuvuoden
Yhteistyö huoltajien kanssa	Rehtori, apulaisrehtori oppilaanohjaajat, luokanohjaajat, oppilashuollon henkilöstö	Järjestetään huoltajailta 7. luokkalaisten vanhemmille (yhteinen osuus ja luokkakohtaiset tapaamiset).	Syyskuu
7. luokan oppilaanohjauksen luokkatunnit	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitava erityisluokanopettaja	Oppilaanohjauksen tuntien (½ vvt) aihepiirejä ovat mm. <ul style="list-style-type: none"> ▪ koulun käytänteisiin perehdyttäminen ▪ ryhmäytyminen ▪ opiskelutaidot ▪ valinnaisaineet 	Syyslukukausi
7. luokan luokanohjaajan tunnit	Luokanohjaajat	Ajankohtaisia asioita, ryhmäytymistä.	Läpi vuoden
Luki-testaus ja matematiikkaseula	Erityisopettajat, aineenopettajat	Erityisopettaja vastaa siitä, kaikki 7. luokan oppilaat tekevät luki-testin ja matematiikan aineenopettajat huolehtivat matematiikkaseulan tekemisestä.	Syyslukukausi
7. luokan TET	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	Oppilaat tutustuvat toukokuussa kaksi päivää työelämään. Mahdollisuuksien mukaan tutustuminen oman lähipiiriin aikuisen työhön tai paikan etsiminen itse, vanhempien tai oppilaanohjaajan avulla. Oppilaanohjaajat huolehtivat TET-materiaalien päivittämisestä ja jakamisesta oppilaille sekä TET-jaksoon liittyvästä tiedotuksesta myös huoltajille.	Joulu-toukokuu

Valinnaisaine-prosessi	Rehtori, oppilaanohjaajat, koulusihteeri, lukujärjestyksen laatijat, aineenopettajat	<p>Oppilaanohjaajat tutustuttavat oppilaat valinnaisaineisiin ja niiden valitsemisen perusteisiin oppilaanohjauksen tunneilla.</p> <p>Oppilaanohjaajat, rehtori ja koulusihteeri valmistelevat valinnaisainetarjonnan yhteistyössä aineenopettajien kanssa vuosiluokille 7., 8. ja 9.</p> <p>Huoltajia tiedotetaan valinnaisaineista Wilman kautta.</p> <p>Oppilaat valitsevat valinnaisaineet vuosiluokille 8 ja 9. tammikuussa.</p> <p>Rehtori päättää perustettavat valinnaisaineryhmät oppilaiden toiveiden pohjalta. Oppilaanohjaajat sijoittavat oppilaat valinnaisaineryhmiin. Valinnoista tiedotetaan oppilaita ja huoltajia toukokuussa.</p>	Marras-toukokuu
7. luokan itsearviointi	Oppilaanohjaajat (lomake), luokanohjaajat	Oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeen ja toimittavat sen luokanohjaajalle.	Lokakuu
Oppimiskeskustelut, Lapset puheeksi-keskustelut	Luokanohjaajat	Luokanohjaajat keskustelevat oppilaiden ja huoltajien kanssa.	Syysluku-kausi
Arviointikeskustelut	Aineenopettajat	Aineenopettaja keskustelee oppilaan kanssa arvioinnista ennen arvosanan antamista.	Marras-joulukuu ja maaliskuu
Pedagogisten asiakirjojen päivitys ja laadinta, ohjaustarpeen arviointi	Luokanohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat, oppilaanohjaajat	Erityisopettajat varmistavat nivelvaiheen tiedonsiirron oppilasta opettaville opettajille. Erityisopettaja päivittää oppimissuunnitelman ja HOJKSin aineenopettajien ja luokanohjaajan tuella. Samalla arvioidaan oppilaan tarvetta tehostettuun henkilökohtaiseen ohjaukseen.	Syysluku-kausi
Ohjauskeskustelut	Oppilaanohjaajat	Oppilaanohjaajat keskustelevat tarvittaessa 7. luokkalaisten oppilaiden kanssa ja arvioi tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen tarvetta vuosiluokalla 8.	Läpi vuoden
Mahdollinen ohjautuminen erityisopetuksen pienryhmiin	Apulaisrehtori, luokanohjaajat, erityisopettajat,	Pienryhmäopetuksen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti koulun sisällä.	Läpi vuoden

	oppilashuolto-ryhmä		
--	---------------------	--	--

8 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma | Ohjauksen työn- ja vastuunjako

8. vuosiluokka			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
8. luokan oppilaanohjauksen luokkatunnit	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	Oppilaanohjauksen tuntien (½ vvt) aihepiirejä ovat mm. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koulutusalat ja ammatit ▪ Suomen koulutusjärjestelmä ▪ Työelämään tutustuminen ▪ Itsetuntemus <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitsevien kohdalla oppilaanohjausta voidaan eriyttää esim. oppilaan henkilökohtaisten tavoitteiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Oppilaanohjaaja arvioi tarpeen ja koordinoi tehostettua ohjausta.</p>	Kevät-lukukausi
8. luokan luokanohjaajan tunnit	Luokanohjaajat	Ajankohtaisia teemoja	Läpi vuoden
8. luokan itsearviointi	Luokanohjaajat, oppilaanohjaajat (lomake)	Oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeen ja toimittavat sen luokanohjaajalle ennen arviointikeskustelua.	Lokakuu
Oppimiskeskustelut	Luokanohjaajat	Luokanohjaajat keskustelevat oppilaiden ja huoltajien kanssa.	Marras-helmikuu
Arviointikeskustelut	Aineenopettajat	Aineenopettaja keskustelee oppilaan kanssa arvioinnista ennen arvosanan antamista.	Marras-joulukuu ja maaliskuu
8. luokan TET	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	Oppilaat ovat viikon TET-harjoittelussa valitsemassaan työpaikassa. TET-materiaalit jaetaan oppilaanohjauksen tunneilla. <p>Oppilaanohjaajat auttavat niitä oppilaita, joilla on vaikeuksia löytää TET-paikkaa itsenäisesti.</p> <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitseville voidaan järjestää tavallista enemmän TET-jaksoja.</p>	Kevät-lukukausi
Ohjauskeskustelut	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat	Oppilaanohjaajat keskustelevat 8. luokkalaisten oppilaiden kanssa, joilla on tarvetta henkilökohtaiseen ohjaukseen.	Kevät-lukukausi

	erityisluokanopettajat	Tehostettua oppilaanohjausta tarvitsevien oppilaiden kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Lisätään henkilökohtaista sekä monialaista ohjausta ja tiivistetään yhteistyötä huoltajien kanssa. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma, jota päivitetään perusopetuksen päättymiseen saakka.	
Pedagogisten asiakirjojen päivitys ja uusien laadinta, ohjaustarpeen arviointi	Luokanohjaajat, erityisopettajat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	Erityisopettaja päivittää oppimissuunnitelman ja HOJKSin aineenopettajien ja luokanohjaajan tuella. Samalla arvioidaan oppilaan tarvetta tehostettuun henkilökohtaiseen ohjaukseen.	Läpi lukuvuoden
Ohjautuminen erityisopetuksen pienryhmiin	Erityisopettajat, luokanohjaajat, oppilaanohjaajat, oppilashuolto	Huoltajia ja oppilaita tiedotetaan hakumenetelyistä ja valintakriteereistä. Annetaan tarvittaessa ohjausta ja tukea hakeutumiseen. Pienryhmäopetuksen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti koulun sisällä.	Kevät

9 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma | Ohjauksen työn- ja vastuunjak

9. vuosiluokka ja nivelvaihe perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
9. luokan oppilaanohjauksen luokkatunnit	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	<p>Oppilaanohjauksen tuntien (1 vvt) aihepiirejä ovat mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koulutusalat ja ammatit ▪ Jatko-opintomahdollisuudet peruskoulun jälkeen ja niihin hakeutuminen ▪ Tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaidot ▪ Työelämä tietous, elinkeinorakenne ja ammattialat ▪ Opiskelu ja työskentely ulkomailla ▪ Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut ▪ Tasa-arvo yhteiskunnassa ja työelämässä ▪ Vaihtoehdot peruskoulun jälkeen <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitsevien kohdalla oppilaanohjausta voidaan eriyttää esim. oppilaan henkilökohtaisten tavoitteiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Oppilaanohjaaja arvioi tarpeen ja koordinoi tehostettua ohjausta.</p>	Koko lukuvuosi
9. luokan luokanohjaajan tunnit	Luokanohjaajat	Ajankohtaisia teemoja	Läpi vuoden
9. luokan TET	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	<p>Oppilaat ovat yhden viikon TET-harjoittelussa valitsemassaan työpaikassa. TET-materiaalit jaetaan oppilaanohjauksen tunneilla.</p> <p>Oppilaanohjaajat auttavat niitä oppilaita, joilla on vaikeuksia löytää TET-paikkaa itsenäisesti.</p> <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitseville voidaan järjestää tavallista useampia TET-jaksoja.</p>	Syksy
Ohjauskeskustelut	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	<p>Oppilaanohjaajat tapaavat kaikki 9. luokan oppilaat vähintään kerran. Keskustelun aiheita ovat muun muassa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opintojen eteneminen ▪ elämäntilanne ja omiin valintoihin vaikuttavat tekijät 	Läpi vuoden

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ oppilaan jatko-opintosuunnitelmat ▪ yhteishaku <p>Huoltajilla on mahdollisuus osallistua erityisesti oppilaan jatko-opintosuunnitelmaa ja yhteishakua koskeviin ohjauskeskusteluihin.</p> <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitsevien oppilaiden kohdalla lisätään henkilökohtaista sekä monialaista ohjausta ja tiivistetään yhteistyötä huoltajien kanssa. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.</p>	
9. luokan itsearviointi	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	Arviointi toteutetaan ohjauskeskusteluna oppilaan ja oppilaanohjaajan kesken, huoltaja osallistuu tarvittaessa. Arvioidaan oppilaan laaja-alaista osaamista jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun näkökulmasta.	Syys-tammikuu
Arviointikeskustelut	Aineenopettajat	Aineenopettaja keskustelee oppilaan kanssa arvioinnista ennen arvosanan antamista.	Marras-joulukuu ja maaliskuu
Tutustuminen ja vierailut oppilaitoksiin sekä muut mahdolliset vierailukohteet, esim. messut, tapahtumat	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	Oppilaat tutustuvat heitä kiinnostaviin jatko-opiskelupaikkoihin ryhmänä tai henkilökohtaisesti. Oppilaanohjaajat sopivat vierailut ja hoitavat käytännön järjestelyt. <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitseville oppilaille mahdollistetaan tarvittaessa koulutuskokeilut ja henkilökohtaiset tutustumis-/vierailukäynnit oppilaitoksiin yhteistyössä huoltajien kanssa.</p>	Loka-helmikuu
Pedagogisten asiakirjojen laaditaan ja päivittäminen	Erityisopettajat, aineenopettajat, luokanohjaaja	Erityisopettaja päivittää oppimissuunnitelman ja HOJKSin sekä valmistelee tarvittaessa uudet aineenopettajien ja luokanohjaajan tuella.	Elo-lokakuu sekä aina tarvittaessa
Oppimisen ja opiskelun tukeen liittyvä tiedotus ja suunnittelu	Oppilaanohjaajat, erityisopettajat	Annetaan oppilaille ja huoltajille tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa sekä muista tukimuodoista. Tehdään monialaista yhteistyötä jatko-opintojen suunnittelussa.	Tarvittaessa
Mahdollinen hakeutuminen aikuisten perusopetukseen, mikäli perusopetus on	Erityisopettajat, oppilaanohjaajat, oppilashuolto rehtori	Huoltajia tiedotetaan hakumenettelystä. Oppilasta ja huoltajia tuetaan hakeutumisessa.	Kevät

vaarassa jäädä kesken			
Yhteishakuun liittyvä tiedotus	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat, erityisopettajat	<p>Huoltajia tiedotetaan yhteishakuun liittyvistä asioista huoltajaillassa ja Wilman kautta. Huoltajailtaan kutsutaan oppilaitosten edustajia ym. vierailijoita.</p> <p>Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan toisen asteen oppilaitosten mahdollisista hakijan ilmoista, vanhempainilloista tms.</p> <p>Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan koulutus- ja alakohtaisista pääsy- ja soveltuvuuskokeista sekä mahdollisesta oppilaitoksen käyttämästä kielitaidon arvioinnista.</p> <p>Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan nivelvaiheen tiedonsiirrosta. Tarvittaessa pyydetään huoltajien lupa tiedonsiirtoon.</p>	Läpi vuoden
Yhteishaku	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	<p>Oppilaat tekevät harjoitushaun oppilaanohjauksen oppitunnilla. Ennen varsinaista yhteishakua huoltajia kuullaan oppilaan haku-kohteista (henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma).</p> <p>Oppilaanohjaajat tiedottavat huoltajia harkintaan perustuvasta valinnasta ym. hakumenettelyistä ja tiedottavat hakuun tarvittavista liitteistä.</p> <p>Oppilaat tekevät yhteishaun yhdessä huoltajan kanssa kotona tai oppilaanohjaajan ilmoittamana päivänä koulussa.</p> <p>Oppilaanohjaaja valvoo, että oppilaat täyttävät hakeutumiselvöllisyytensä ja osallistuvat yhteishakuun.</p>	Yhteishakuaika Helmi- maaliskuu
Yhteishaun tulokset ja jälkiohjaus, ohjaus- ja valvontavastuu	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	<p>Oppilaanohjaajat tarkistavat yhteishaun tulokset Opintopolku -palvelusta. Oppilaanohjaajat ovat yhteydessä ilman opiskelupaikkaa jääneeseen oppilaaseen ja hänen huoltajiinsa. Oppilaanohjaajat ohjaavat jatkuvaan hakuun ja tiedottavat kesäajan ohjauspalveluista.</p> <p>Oppilaanohjaajat selvittävät 9. luokan päättäneiden oppilaiden hakeutumista ja opintojen aloittamista koskevat tiedot Valpas-rekisteristä. Oppilaanohjaajat ovat tarvittaessa</p>	Kesäkuu Elokuu

		yhteydessä oppilaaseen ja hänen huoltajiinsa. Varmistetaan, että oppilas saa ohjausta hakeutumiseen.	
Tiedonsiirto asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuussa olevalle henkilölle	Oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat	Mikäli oppilas ei ole aloittanut koulutuksessa OKM:n ilmoittamaan päivämäärään mennessä elokuun lopussa, oppilaanohjaajat siirtävät oppilaan yksilöinti- ja yhteystiedot asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuussa olevalle ja ilmoittaa asiasta huoltajalle.	Elokuu
Tiedonsiirto perusopetuksen jälkeiselle koulutuksen järjestäjälle	Erityisopettajat, oppilaanohjaajat, oppilaanohjaajan tehtävää hoitavat erityisluokanopettajat Oppilashuoltohenkilöstö	Opetuksen järjestämistä koskevat välttämättömät tiedot siirretään tulevaan oppilaitokseen. Erityisopettajat ja oppilaanohjaajat täydentävät tarvittaessa tiedonsiirtoa vastaanottavan oppilaitoksen edustajille. Koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja ja koulupsykologi huolehtivat kukin omalta osaltaan oppilaan tiedonsiirron seuraavaan oppilaitokseen.	Touko-kesäkuu Elokuu

Oppilaanohjauksen vuosikello luokilla 7-9

Oppilaanohjaajan työhön kuuluu lisäksi paljon sellaista työtä, jota tehdään jatkuvasti läpi lukuvuoden. Tällaista työtä ovat esimerkiksi kouluttautuminen, tiedottaminen, moniammatillinen yhteistyö muun muassa toisen asteen oppilaitosten ja työelämän kanssa sekä toimiminen yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä.

Elokuu

- Ohjaus- ja valvontavastuun mukainen velvoite selvittää oppivelvollisten sijoittuminen jatko-opintoihin sekä tarvittaessa jälkiohjaus
- Tiedon välittäminen ilman opiskelupaikkaa jääneistä oppivelvollisista heidän asuinkuntansa VALPAS-kuntavalvojalle Opetus- ja kulttuuriministeriön määräämänä päivänä
- Yhteishakutilaston tekeminen
- Tiedonsiirto ja niveltapaamiset tarvittaessa perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen
- Tulevan lukuvuoden suunnittelu ja aikatauluista tiedottaminen: TET-jaksot, yhteishaku, vanhempainillat, valinnaisuus
- Oppilaiden valinnaisaineisiin ja opetusryhmiin liittyvien muutosten tekeminen ja niistä tiedottaminen lukujärjestyksen tekijöille, koulusihteerille ja aineenopettajille
- 7. luokkien ryhmäytyminen
- 7. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit

Syyskuu

- 9. luokkien TET-järjestelyt
- 7. luokkien huoltajaillat
- 9. luokan oppilaiden henkilökohtaiset ohjauskeskustelut käynnistyvät
- 7. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- Yhteishakutilasto

Lokakuu

- 9. luokan oppilaiden TET-jakso
- 9. luokan oppilaiden henkilökohtaiset ohjauskeskustelut
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin käynnistyvät: vierailujen organisointi, aikataulut, kyydit, tiedottaminen
- 7. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit

Marraskuu

- Yhteishakuun valmistautuminen (tiedottaminen oppilaille ja huoltajille)
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin jatkuvat
- Yhteishaun demo-versioon tutustuminen marras-joulukuussa
- Yhteistyö oppivelvollisuuskoulutusta tarjoavien tahojen kanssa (lukiot, ammatilliset oppilaitokset, erityisammattioppilaitokset, TUVA sekä kansanopistojen linjat oppivelvollisille)
- 9. luokan oppilaiden henkilökohtainen ohjaus
- Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden nivelvaiheen suunnittelu ja neuvottelut
- 6. luokan huoltajailta yläkouluun siirtymiseen liittyen
- 7. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit

Joulukuu

- Yhteishaun demo-versioon tutustuminen marras-joulukuussa
- 9. luokan oppilaiden henkilökohtainen ohjaus
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin jatkuvat
- 7. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 9. luokan yhteishaun huoltajailta

Tammikuu

- 9. luokan oppilaiden henkilökohtainen ohjaus
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin jatkuvat
- 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- Valinnaisaineiden valintaan liittyvä tiedotus 7. luokan oppilaille ja huoltajille, sähköisen lomakkeen ja esitteen päivittäminen, valintojen seuranta

Helmikuu

- 9. luokan oppilaiden henkilökohtainen ohjaus
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin jatkuvat
- Yhteishakuun valmistautuminen
- Yhteishaku helmi-maaliskuussa
- Valinnaisainevalintoihin liittyvät järjestelyt
- 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit

Maaliskuu

- Yhteishaku helmi-maaliskuussa
- Lukion ainevalintakorttien ja yhteishakuun tarvittavien muiden liitteiden toimittaminen perusasteen jälkeisiin opiskelupaikkoihin
- Niveltiedon kerääminen 6. luokkalaisista
- Tulevien 7. luokkien muodostaminen yhdessä erityisopettajien kanssa
- 6. luokkalaisille tiedottaminen yläkoulusta yhdessä tukioppilaiden kanssa
- 8. luokan oppilaiden ohjauskeskustelut alkavat
- 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit

Huhtikuu

- 8. luokan oppilaiden ohjauskeskustelut jatkuvat
- ammattialaesittelyjä kahdeksaluokkalaisille
- 8. luokan TET
- 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 9. luokan oppilaiden pääsy- ja soveltuvuuskokeisiin valmentautumisen tukeminen henkilökohtaisessa ja pienryhmäohjauksessa

Toukokuu

- 8. luokan ohjauskeskustelut jatkuvat
- Jälkiohjauksesta tiedottaminen
- 6. luokan oppilaille tutustumispäivä uudessa yläkoulussa
- Yhteistyöpalaverit toisen asteen oppilaitosten kanssa, esim. harkintaan perustava haku sekä tiedonsiirron valmistelu perusasteen jälkeisiin opintoihin yhteistyössä erityisopettajien kanssa
- 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit

- Yrityskylä yläkoulu pelipäivien varaaminen

Kesäkuu

- Yhteishaun tulosten tarkistaminen ja jälkiohjaus
- Yhteyden ottaminen ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin sekä ohjaaminen hakemaan jatkuvassa haussa vapaisiin oppivelvollisuuskoulutuksen paikkoihin
- Tiedonsiirto ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin
- Tarkistus, ovatko kaikki päättöluokkalaiset ottaneet opiskelupaikan vastaan OPH:n asettaman aikataulun mukaisesti